

STOP
met
PESTEN

Pestprotocol O.R.S. Lek en Linde

Het protocol

In het pestprotocol is vastgelegd dat we pestgedrag op school niet accepteren en volgens een vooraf bepaalde handelwijze gaan aanpakken.

Uitgangspunten

Een protocol kan alleen functioneren als aan bepaalde voorwaarden is voldaan:

- a) Pesten wordt als een probleem gezien door alle direct betrokken partijen: docenten, onderwijsondersteunend personeel, ouders en leerlingen. Met het ondertekenen van dit protocol laten alle betrokken partijen zien, dat zij bereid zijn tot samenwerking om de problemen rond pesten aan te pakken.
- b) De school is actief in het scheppen van een veilig, pedagogisch klimaat waarbinnen pesten als onacceptabel gedrag wordt ervaren.
- c) Docenten en onderwijsondersteunend personeel kunnen pesten signaleren en vervolgens duidelijk stelling nemen tegen het pesten.
- d) De school beschikt over een directe aanpak wanneer het pesten de kop opsteekt (het stappenplan).
- e) De school ontplooit preventieve (les)activiteiten (zie de bijlagen met een handreiking voor mentoren).

De vijfsporenaanpak

Door het ondertekenen van dit pestprotocol verbindt de school zich aan een vijfsporenaanpak.

Deze aanpak is gebaseerd op de volgende pijlers:

De algemene verantwoordelijkheid van de school

- De school zorgt dat de directie, de mentoren en de docenten voldoende informatie hebben over pesten in het algemeen en de aanpak van pesten als zich dat voordoet.
- De school werkt aan een goed beleid rond pesten, zodat de veiligheid van leerlingen binnen de school zo optimaal mogelijk is.

Het bieden van steun aan de jongere die gepest wordt

- Het probleem wordt serieus genomen.
- Er wordt uitgezocht wat er precies gebeurt.
- Er wordt overlegd over mogelijke oplossingen.
- Er wordt hulp aangeboden door de mentor en/of counselor.

Het nemen van maatregelen en het bieden van steun aan de pester

- Het confronteren van de jongere met zijn gedrag en de gevolgen hiervan.
- De achterliggende oorzaken boven tafel proberen te krijgen.
- Wijzen op het gebrek aan empathisch vermogen dat zichtbaar wordt in het gedrag.
- De jongere wijzen op de regels van de school en de maatregelen die kunnen volgen.
- Het aanbieden van hulp door de mentor en/of counselor.

Het betrekken van de middengroep bij het probleem

- De mentor bespreekt met (een deel van) de klas het pesten en benoemt de rol van alle leerlingen hierin.
- De mentor bespreekt mogelijke oplossingen. Hij bespreekt wat de klas kan bijdragen aan een verbetering van de situatie. De mentor komt hier op terug op korte termijn.

Het betrekken van de ouders

- Ouders die zich zorgen maken over pesten worden serieus genomen.
- De school werkt samen met de ouders om het pesten aan te pakken.
- De school geeft adviezen aan de ouders in het omgaan met hun gepeste of pestende kind.
- De school verwijst de ouders zo nodig naar deskundige hulpverleners.
- De school verwacht dat ouders hun verantwoordelijkheid nemen en passende maatregelen van de school ondersteunen.

De ondertekenaars van dit protocol verbinden zich het volgende te doen:

- Een aanpak via en het werken volgens de “vijfsporenaanpak”.
- Het bewust maken en bewust houden van de leerlingen van het bestaan en de zwaarte van het probleem.
- Gerichte informatie aan alle ouders van de school.
- Het aanleggen van – voor iedere persoon aan de school verbonden – toegankelijke, goede informatie over het probleem pesten.

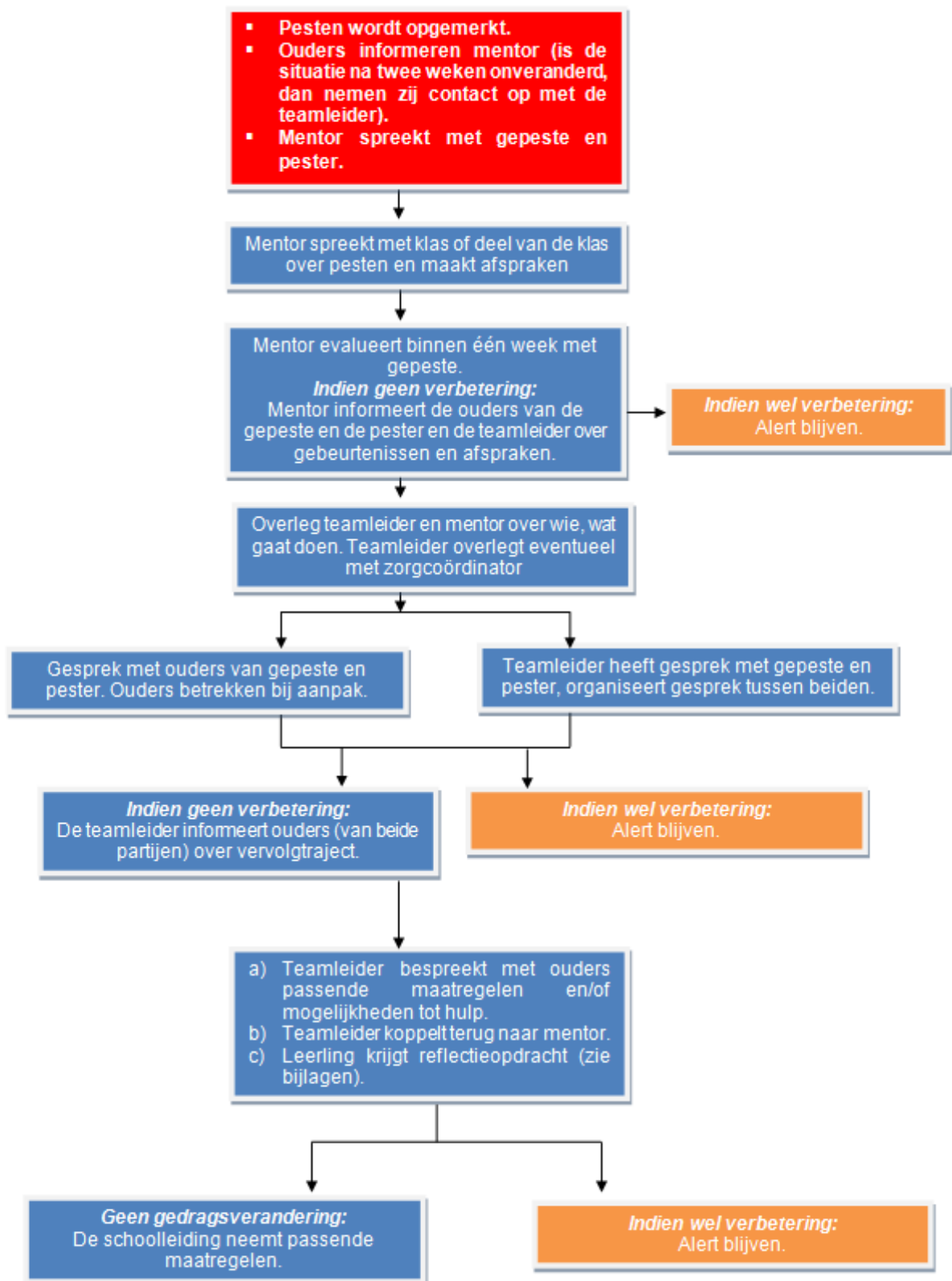
Naam en plaats van de school:

Getekend namens:

Bestuur en directie:

M.R.

Stappenplan pestprotocol

Het stappenplan

Stappenplan na melding pesten

a) De ouders

- Wanneer ouders merken dat hun kind gepest wordt óf zelf andere kinderen pest melden zij dit bij de mentor. Is de situatie na twee weken onveranderd, dan nemen ze contact op met de teamleider.

b) De mentor

- Wanneer het pesten in de klas plaatsvindt, praat de mentor eerst met de gepeste en later met de pester (apart). Een leidraad voor deze gesprekken, en tips voor gesprekken met meerdere leerlingen over pesten, staan in bijlage 1 en 2. Vervolgens organiseert de mentor een gesprek tussen beide leerlingen en probeert tot goede afspraken te komen.
- De mentor bespreekt in dit gesprek ook dat, indien het pesten zich herhaalt, de teamleider en de ouders van pester en gepeste worden geïnformeerd.
- Als de klas veel mee heeft gekregen van het pesten, praat de mentor met de klas. Zo kan de groepssfeer hersteld worden. Bovendien is het belangrijk om te benadrukken dat ook de rest van de klas een verantwoordelijkheid heeft. Als de klas niks van het pesten heeft meegekregen, en het speelt zich alleen tussen de twee leerlingen af, dan hoeft het niet met de hele klas besproken te worden.
- Indien het probleem zich herhaalt, meldt de mentor (zoals eerder aangekondigd) het gedrag aan beide ouders en aan de teamleider. De mentor overhandigt de teamleider het verslag met daarin de gebeurtenissen en de gemaakte afspraken.
- Als het pesten het klassenverband overstijgt (het gebeurt bijvoorbeeld ook in de gangen, op het plein, of via internet), overleggen de betrokken mentoren met elkaar.

c) De teamleider

- De teamleider en de mentor overleggen over wie welke taak op zich neemt bij hardnekkig pestgedrag. Desgewenst schakelen zij de zorgcoördinator, orthopedagoge en/of counselor in voor advies of ondersteuning.
- De teamleider heeft zo nodig een gesprek met de gepeste en de pester apart, of organiseert direct een gesprek tussen beiden.
- In het contact met de pester is het doel: confronteren, mogelijke achterliggende problematiek op tafel krijgen, helderheid geven over het vervolgtraject (het betrekken van ouders, het nemen van passende maatregelen) bij herhaling van pesten.
- In het contact met de gepeste wordt er gekeken of hij/zij sociaal gedrag vertoont waardoor hij een gemakkelijk doelwit vormt voor pesters.
- De teamleider adviseert zo nodig, zowel aan de pester als aan de gepeste, hulp op vrijwillige basis door de counselor. Dit gebeurt in overleg met de zorgcoördinator en evt. met ondersteuning van de orthopedagoge.

- De teamleider stelt de betrokken ouders op de hoogte wanneer er sprake is van recidief gedrag, verzoekt hen om met hun kind te praten en stelt hen op de hoogte van het vervolgtraject, zoals hierna omschreven bij c) en d).
- De teamleider bespreekt de mogelijkheden tot hulp met de ouders.
- De teamleider koppelt informatie terug naar de mentor.

Informatie over PESTEN

Wat is pesten?

Pesten is het systematisch vernederen en intimideren van een persoon die niet (meer) in staat is zichzelf te verdedigen, met als gevolg dat die persoon buiten de groep wordt gedreven. Pesten is een vorm van geweld en daarmee grensoverschrijdend en zeer bedreigend.

Pesten is meestal iets van een groep. Binnen die groep heeft iedereen een rol: er zijn 'pesters', 'meelopers', 'stillen', 'stiekemerds', 'buitenstaanders', 'gepesten' en 'helpers'. Het pesten gebeurt vaak meer dan een keer, soms houdt het weken of maanden aan. Het gepeste kind heeft verdriet en pijn. Het pesten maakt hem angstig en bang. Hij weet niet hoe het pestgedrag te stoppen en doet geen beroep op volwassenen om hem te helpen. Redenen hiervoor kunnen schaamte zijn of de angst dat het pesten nog erger zal worden. Soms lijkt het probleem onoplosbaar voor het kind of heeft het kind het idee dat hij klikt. Het pesten gebeurt meestal zo dat volwassenen het niet merken.

Voorbeelden van pesten op school:

- Steeds dezelfde leerling wordt niet gekozen bij gym
- Een bepaalde leerling mag niet mee doen
- Niemand wil naast een bepaalde leerling zitten
- Er wordt niet naar een leerling geluisterd
- Een leerling wordt belachelijk gemaakt
- Iemand wordt steeds geduwd, geslagen, geschopt en aangerakt
- Grapjes maken ten koste van iemand
- Bepaalde leerlingen worden uitgescholden en/of uitgelachen
- Ze noemen een leerling homo
- Van een bepaalde leerling worden spullen kapot gemaakt of afgepakt
- Er wordt geroddeld over steeds dezelfde leerling
- Een leerling wordt opgewacht of achtervolgd
- Een leerling/groepje wordt gediscrimineerd
- Een leerling wordt bedreigd

Wat is plagen en wat is pesten?

Pesten is beschadigend en levert verliezers op. Plagen is groeibevorderend en zorgt ervoor dat iedereen wint. Plagen is stoeien, je zoekt elkaars grenzen op: de ene keer wint de een, de andere keer de ander. Stoeien en plagen leiden ertoe dat mensen hun grenzen leren ontdekken, aangeven en verdedigen. Met stoeien maak je vrienden: het is een uiting van vriendschap; er ligt vertrouwen aan ten grondslag. Bij pesten ontbreken al die elementen: er is sprake van ongelijkheid, angst, wantrouwen en pijn.

Welke kinderen hebben kans om gepest te worden?

Kinderen die

- **afwijken van de norm:** hoge cijfers halen, 'verkeerde' kleding dragen, tot een andere cultuur behoren, stotteren enz.
- **minder weerbaar zijn:** niet assertief, voorzichtig, teruggetrokken, angstig.
- **weinig zelfvertrouwen hebben,** soms hebben zij ook een negatief zelfbeeld.
- **sociaal-onhandig gedrag vertonen,** zij zeggen vaak de verkeerde dingen op het verkeerde moment (tegen de verkeerde persoon).

Signalen voor leerkrachten: hoe herken je kinderen die mogelijk gepest worden?

- Zij staan vaak alleen
- Zij worden als laatste gekozen
- Zij blijven dicht bij de leerkracht
- Zij worden gezien als klikkers (heilig boontje)
- Zij lijken angstig en onzeker
- Zij kunnen op den duur slechtere cijfers halen
- Zij gaan volgzaam gedrag vertonen

Welke kinderen pesten?

Kinderen die pesten zijn vaak de sterkeren in de groep. Ze zijn of lijken populair. Ze dwingen hun populariteit af door stoer en onkwetsbaar gedrag. Van binnen zijn ze vaak onzeker en ze proberen zichzelf groter te maken door een ander kleiner te maken. Pesten is voor de pester vaak leuk. Het is leuk om de reactie van de ander te zien: de verbale en non-verbale reacties leveren vaak veel lol op.

Kinderen die pesten krijgen vaak andere kinderen mee, want wie meedoet, loopt zelf de minste kans om slachtoffer te worden en je hoort bij een groep. Doorgaans voelen kinderen die pesten zich niet schuldig, want het slachtoffer vraagt er volgens hen om gepest te worden. Pestgedrag kan een aantal dieperliggende oorzaken hebben: een problematische thuissituatie, een verloren gevoel in de groep, de behoefte ergens bij te horen, belangrijk te zijn, een gevoel van incompetentie op school of een zwak gevoel van autonomie: te weinig zelfstandigheid en verantwoordelijkheid. De pesters zijn vaak vroeger zelf gepest, bijvoorbeeld op de basisschool. Ze gaan zelf pesten om gepest worden te voorkomen. Probeer dit in een gesprek boven tafel te krijgen. Het pestgedrag wat ze nu vertonen, levert vaak veel op: hooggeplaatst worden in de hiërarchie, een zekere positie.

Cyberpesten is pesten via internet of telefoon. Ook nu gaat het om uitschelden, belachelijk maken en buiten sluiten.

Vormen van cyberpesten:

- **Beledigen via sms, mail of chat:**
 - je kunt elkaar vervelende boodschappen sturen. Dit gebeurt vaak anoniem of onder een verzonnen naam.
- **Misleiden via internet of mobieltje:**
 - een ander kan zich voordoen als iemand anders, door bijvoorbeeld een nepprofiel aan te maken in een chatprogramma. Omdat je elkaar niet ziet, geloof je al snel dat degene aan de andere kant echt degene is die hij zegt dat hij is. Je kunt ook in een sms verbergen wie je echt bent.
- **Bedreigen via internet of mobieltje:**
 - omdat je kunt verbergen wie je echt bent in het contact via internet of mobieltje, kun je iemand gemakkelijk bedreigen.
- **Roddelen via internet:**
 - in het contact via internet kan gemakkelijk geroddeld worden. Bijvoorbeeld via mail of chat. Degene over wie geroddeld wordt, wordt gewoon niet uitgenodigd voor het gesprek.
- **Inbreken in iemands mailbox of chatprogramma:**
 - door achter iemands wachtwoord te komen, kun je in zijn mailbox komen of je in een chatprogramma voordoen als die persoon. Je kunt dan uit naam van die persoon vervelende berichtjes rondsturen naar zijn contactpersonen.
- **Foto's van mobieltjes en webcam op internet plaatsen:**
 - met een mobieltje en een webcam kun je ongemerkt foto's maken. Deze foto's kunnen heel persoonlijk zijn. Vaak worden deze foto's nog bewerkt om iemand belachelijk te maken. Vervolgens worden ze op internet geplaatst. Foto's die op internet verschijnen, zijn heel moeilijk te verwijderen, omdat ze overal weer kunnen opduiken.
- **Bezemen:**
 - jongens plaatsen filmpjes van meisjes op Youtube, met smerige teksten, waarbij ze voor hoer uitgemaakt worden, soms met adresgegevens erbij.
- **Virussen sturen:**
 - door virussen naar iemands computer te sturen, zorg je ervoor dat die computer crasht.